

Overview crisisorganisatie 2023–2025

Inleiding

Voor u ligt de overview crisisorganisatie 2023–2025. In plaats van één jaar geven we een terugblik over drie jaar, zodat – mede door het beperkte aantal incidenten – een completer beeld ontstaat van het functioneren van de Twentse crisisorganisatie. Waar relevant plaatsen we deze bevindingen in een bredere trendcontext, om zichtbaar te maken dat we al langere tijd minder GRIP-opscalings zien.

De basis onder deze overview wordt gevormd door de bijlagen met overzichten per jaar (incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen). Ter voorbereiding op deze overview hebben we een eerste scan gemaakt van de beschikbare evaluaties en factsheets over meerdere jaren. Daaruit kwamen zes terugkerende aandachtspunten naar voren die in vrijwel alle casuïstiek een rol spelen en die bovendien goed aansluiten op de processen van de crisisorganisatie. Deze zes aandachtspunten gebruiken we daarom als ordeningskader: in de jaaroverzichten in de bijlagen zijn de bevindingen steeds langs dezelfde aandachtspunten geordend, zodat ze vergelijkbaar zijn en patronen over meerdere jaren zichtbaar worden.

- Paraatheid
- Samenwerking MKON–gouden lijn (incl. opschaling)
- Snelheid communicatie
- Scenariokennis
- AGS-advisering
- Zelf- en samenredzaamheid (omgeving naar binnen halen en betrokkenen vroeg in beeld en signalen benutten)

De jaaroverzichten in de bijlagen geven per gebeurtenistype en per jaar de feitelijke basis; in de hoofdstukken daarna brengen we die inzichten samen tot rode draden, conclusies en aanbevelingen. Deze overview wordt tevens gebruikt als rode draden analyse voor de Inspectie Justitie & Veiligheid).

Hieronder een overzicht van de meegenomen casuïstiek (incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen). De volledige uitwerking per jaar staat in de bijlagen.

Tabel: Overzicht meegenomen incidenten en oefeningen (2023–2025)

JAAR	GRIP-INCIDENTEN	ONVERWACHT OEFENINGEN	SYSTEEMTESTEN
2023	20 jan Brand bedrijfsverzamelgebouw Almelo 10 feb Brand bedrijfspand Almelo 25 feb Brand woonzorglocatie Hellendoorn 31 aug Brand portiekflat Hengelo 29 nov Drugslab Losser	Almelo	Hof van Twente
2024	19 jan Explosie kantoorpand Enschede 4 feb Brand industrie met asbest Vroomshoop 22 jun Ongeval spandoek Stevo Geesteren	Twenterand	Hellendoorn
2025	10 mei Brand zorginstelling Hengelo (GRIP 1) 13 nov Gevaarlijke stof Ten Cate Nijverdal (GRIP 1) 28 sept Container gevaarlijke stoffen Vroomshoop (geen GRIP)	Oldenzaal	Wierden

1. GRIP Incidenten

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de (GRIP-)incidenten. We laten daarbij (1) de ontwikkeling in opschalingen over de afgelopen drie jaren zien om de trend te duiden (vooral GRIP 1-opschalingen), en (2) zoomen vervolgens in op 2025 om te laten zien dat er dat jaar weinig GRIP-incidenten zijn geweest, vrijwel allemaal GRIP 1, en dat Twente binnen Nederland tot de regio's met de laagste aantallen behoort.

1.1 TWENTE

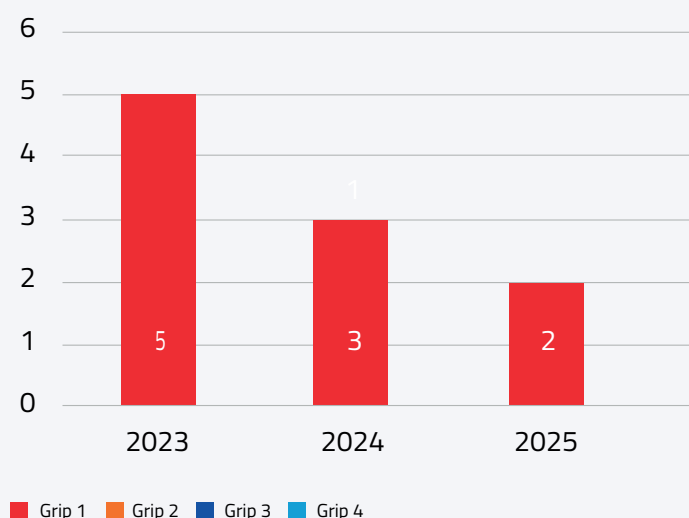
In de coronaperiode (2021–2022) was landelijk sprake van een relatief laag en stabiel aantal GRIP-incidenten. Vanaf 2023 neemt het aantal incidenten weer toe. Deze stijging hangt waarschijnlijk samen met het herstel van maatschappelijke activiteit na corona en met externe factoren, zoals extreem weer. De toename zit vooral in het aantal GRIP 1-incidenten, terwijl opschaling naar hogere GRIP-niveaus beperkt blijft. Landelijk waren er in 2023 219 GRIP-incidenten, waarvan 199 GRIP 1. In 2025 waren dat 246 GRIP-incidenten, waarvan 222 GRIP 1. Opschaling naar GRIP 2, 3 of 4 komt landelijk beperkt voor; in 2025 werd slechts één keer opgeschaald naar GRIP 3.

Voor Twente laat het beeld een andere ontwikkeling zien. Waar landelijk sprake is van een lichte stijging, is in Twente over meerdere jaren juist een daling zichtbaar in het aantal GRIP-incidenten. In 2025 telde Twente twee GRIP 1-incidenten en behoort de regio tot de regio's met de laagste aantallen GRIP-incidenten van Nederland.

Op basis van deze cijfers is het lastig om de precieze oorzaak daarvan vast te stellen. Dit kan samenhangen met het vermogen van Twente om incidenten vroegtijdig te stabiliseren, met een daadwerkelijk beperkter aantal GRIP-waardige incidenten, of met het feit dat ook zonder formele GRIP-opschaling de benodigde functionarissen kunnen worden ingezet.

Hieronder het aantal GRIP incidenten van Twente de afgelopen drie jaren.

GRIP-incidenten Twente 2023- 2025

Grafiek 1: aantal GRIP-incidenten in Twente (2023–2025)

2. Analyse

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk analyseren we incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen (2023–2025) op basis van: (1) factsheets uit de kenniskring Leren van incidenten, (2) onafhankelijke evaluaties van systeemtesten (COT/Crisislab) en (3) evaluaties van onverwachte oefeningen (extern of intern). Deze bronnen vormen samen de inhoudelijke basis voor de rode draden in dit hoofdstuk.

De uitgebreide onderbouwing per incident, systeemtest en onverwachte oefening is opgenomen in de bijlagen.

2.2 (GRIP-) INCIDENTEN

In de afgelopen jaren heeft Twente een beperkt aantal GRIP-incidenten gehad. Hieronder staan de belangrijkste bevindingen uit de evaluaties van deze incidenten. Ook het incident in 2025 met een container met gevaarlijke stoffen is meegenomen, omdat dit incident eveneens is besproken in de kenniskring Leren van incidenten.

Over de drie jaar heen valt op dat het merendeel van de daadwerkelijke incidenten GRIP 1 incidenten betrof, waarbij de inzet zich vooral afspeelde in het bron- en directe effectgebied. De paraatheid van de hulpdiensten is in alle jaren stabiel en betrouwbaar gebleken: opkomst verloopt snel en sleutelfunctionarissen weten elkaar doorgaans goed te vinden, waardoor situaties vroeg worden gestabiliseerd voordat verdere opschaling noodzakelijk wordt.

In vrijwel alle incidenten functioneerde de samenwerking binnen de MKON–gouden lijn in de kern goed. Tegelijkertijd zien we in enkele casussen aandachtspunten in de opschaling. Het gaat daarbij niet zozeer om vaker of hoger opschalen, maar vooral om het tijdig en expliciet organiseren van een passende structuur, regie, bestuurlijke afstemming en informatie-uitwisseling. Juist bij incidenten met gevaarlijke stoffen, asbest of veel betrokkenen hielp het wanneer eerder scherp was wie moest aanhaken, hoe de duiding werd georganiseerd en welk handelingsperspectief centraal stond. In enkele gevallen speelden daarbij ook technische of organisatorische knelpunten een rol, zoals een verkeerd RMG-kanaal, een beperkt gedeeld beeld of vertraging in de eerste rolverdeling.

De snelheid van communicatie is over drie jaar gezien wisselend. In meerdere incidenten werd snel, feitelijk en via de juiste kanalen gecommuniceerd (bijvoorbeeld via NL Alert, TwenteVeilig of de gemeente). Tegelijkertijd zien we dat het snel inzetten van NL Alert steeds complexer wordt door gebiedsbepaling, onzekerheid van informatie of drukte op de incidentlocatie. Hierdoor duurde het in sommige situaties langer voordat inwoners duidelijk handelingsperspectief kregen.

Op het gebied van scenariokennis valt op dat bekende scenario's (rook, explosie, instorting, verminderde zelfredzaamheid) over het algemeen snel worden herkend en juist worden toegepast. Wel blijken meer complexe of dynamische situaties — zoals gevaarlijke stoffen of constructieve instabiliteit — gevoelig voor interpretatieverschillen of het niet tijdig betrekken van specialistische kennis.

Het advies met betrekking tot gevaarlijke stoffen bij GRIP-inzetten laat een wisselend beeld zien. De advisering is in enkele situaties niet direct scherp, eenduidig of goed toepasbaar voor de gezamenlijke duiding in CoPI. Juist bij incidenten met gevaarlijke stoffen of onduidelijke effecten op de omgeving is er behoefte aan een helder risicobeeld en een bruikbaar handelingsperspectief.

Tot slot valt zelf- én samenredzaamheid op als terugkerend aandachtspunt. Dit gaat niet alleen over 'wat inwoners zelf

kunnen', maar ook over wat de crisisorganisatie moet organiseren: de omgeving (buitenwereld) actief naar binnen halen. Dat betekent vanaf de start betrokkenen in kaart brengen (bewoners, bedrijven, instellingen, vitale partners), hun vragen/klachten/ waarnemingen en gedrag ophalen en deze signalen expliciet benutten in de gezamenlijke duiding. Zo ontstaat eerder een passend handelingsperspectief (bijv. schuilen, evacueren, gezondheidsadvies, bereikbaarheid), neemt onzekerheid af en wordt maatschappelijke onrust beperkt.

Paraatheid is bij GRIP 1 geen aandachtspunt; deze is geborgd. Alle functionarissen van het CoPI staan op piket. Tegelijkertijd zeggen deze incidenten minder over de paraatheid van de volledige crisisorganisatie, omdat bij GRIP 1 nog niet dan de onderdelen worden gealarmeerd waarbij de paraatheid (deels) niet is geborgd. Daarom komt dit aandachtspunt wel terug onder 2.3.

2.3 SYSTEEMTESTEN EN ONVERWACHTE OEFENINGEN

In 2023–2025 zijn drie systeemtesten en drie onverwachte oefeningen uitgevoerd. Deze jaarlijkse toetsen geven integraal inzicht in het functioneren van de crisisorganisatie in de eerste uren van een incident. Daarbij gaat het onder meer om paraatheid, samenwerking, informatie-uitwisseling, crisiscommunicatie, scenariokennis, advisering en het bieden van handelingsperspectief.

De jaarlijkse systeemtest is een wettelijke verplichting om te beoordelen hoe de crisisorganisatie functioneert en of deze voldoet aan de wettelijke eisen. De testen over 2023, 2024 en 2025 laten zien dat de kern van de Twentse crisisorganisatie structureel goed functioneert: de gouden lijn is kort, sleutelfunctionarissen schakelen operationeel daadkrachtig en het informatiemanagement is over het algemeen robuust ingericht. Dat maakt dat informatie vaak snel op de juiste plek komt en dat de organisatie in de basis in staat is om effectief te handelen.

Ook op het punt van paraatheid laten de systeemtesten en onverwachte oefeningen overwegend een positief beeld zien: de kernbezetting komt doorgaans snel op en CoPI en crisisstaf worden in de basis robuust opgebouwd. Tegelijkertijd laten deze testen ook zien dat enkele functies buiten de piketstructuur kwetsbaarder zijn, met name de bestuursadviseur (BA) en de strategisch communicatieadviseur (SCA). Zo ontbrak de bestuursadviseur bij de systeemtesten in Wierden en Hellendoorn. De strategisch communicatieadviseur ontbrak bij de onverwachte oefening in Oldenzaal en bij de systeemtest in Wierden.

Een ander aandachtspunt betreft het samenspel tussen CaCo, LCoPI en OL. Dat samenspel is cruciaal voor snelle gezamenlijke duiding, passende opschaling en tijdige communicatie, maar leidt in deze systeemtesten en onverwachte systeemtestoefeningen niet altijd tot het gewenste tempo. Het punt is daarbij niet alleen snelheid, maar ook het expliciet benutten van bestaande afspraken, informatie en werkwijzen. Zo bleek in de systeemtest Wierden dat beschikbare meldkamerinformatie niet tijdig in de gezamenlijke duiding terechtkwam. Ook in de oefening Urenco ontstond in de eerste fase een disconnect tussen CaCo, LCoPI en OL, onder meer doordat cruciale informatie vanuit de meldkamer niet tijdig werd gedeeld en met een verkeerde gespreksgroep werd gewerkt. In de systeemtest Hellendoorn werkte de gouden lijn tussen LC en OL in de kern goed, maar vertraagden opstartproblemen en wisselende terugkoppeling bij CaCo de gezamenlijke schakeling. Daardoor kwam de gezamenlijke duiding later op gang, met gevolgen voor onder meer NL-Alert, bestuurlijke duiding en de inrichting van de GRIP-structuur.

Daarnaast valt op dat de snelheid van eerste publiekscommunicatie wisselt. Waar snel een eerste boodschap wordt gedeeld, laten systeemtesten ook zien dat NL-Alert, TwenteVeilig en verdere duiding soms later op gang komen. Dat hangt samen met de snelheid waarmee informatie, scenariokeuze en daarmee een handelingsperspectief worden gedeeld binnen de crisisorganisatie. Ook bestuurlijke communicatie kan hierdoor vertragen. Zo bleek in de oefening Urenco dat de burgemeester vroegtijdig wilde duiden, terwijl het onderdeel crisiscommunicatie nog onvoldoende beeld had. Daardoor kwamen publiekscommunicatie en bestuurlijke communicatie niet gelijktijdig op gang. In de systeemtest Wierden bleek dat crisiscommunicatie via TwenteVeilig wel snel met de eerste feiten kwam, terwijl bestuurlijke duiding en NL-Alert later op gang kwamen omdat het handelingsperspectief ontbrak.

Een ander terugkerend aandachtspunt is de kwaliteit van de analyse en advisering met betrekking tot gevaarlijke stoffen. Dit

laat een wisselend beeld zien. Aandachtspunt is dat de advisering in meerdere situaties niet direct scherp, eenduidig of goed toepasbaar was voor de gezamenlijke duiding in CoPI. Zo bleek in de systeemtest Wierden dat het advies met betrekking tot gevaarlijke stoffen onvolledig en deels onjuist was, waarbij (?) cruciale aannames niet werden gedeeld en herhaaldelijk moest worden doorgevraagd voordat een bruikbaar handelingsperspectief ontstond. Juist bij incidenten met gevaarlijke stoffen of onduidelijke effecten op de omgeving is dat kwetsbaar, omdat dan behoefte bestaat aan een helder risicobeeld en een bruikbaar handelingsperspectief. Tegelijkertijd zijn er ook voorbeelden waarin de advisering juist van meerwaarde was. Zo was bij Ten Cate Nijverdal (2025) sprake van een sterke rol van de Adviseur Gevaarlijke Stoffen, waarbij het effectgebied zorgvuldig werd bepaald en de duiding van de risico's bijdroeg aan een bruikbaar handelingsperspectief.

Tot slot laten testen, oefeningen en incidenten zien dat 'parate scenariokennis' onder tijdsdruk onvoldoende beklijft. In meerdere gevallen werden bekende scenario's niet snel herkend of werd het passende handelingsperspectief niet direct gekozen (bijvoorbeeld schuilen versus evacueren).

2.4 SAMENVATTING

Samengevat laten incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen over 2023–2025 vooral een crisisorganisatie zien die in de basis stevig staat. Tegelijkertijd zijn er enkele terugkerende aandachtspunten, die richting geven aan gerichte doorontwikkeling:

- Paraatheid: de basis is op orde; kwetsbaarheden tonen zich vooral in testen/oefeningen (met name bestuursadviseur en strategisch communicatieadviseur).
- Samenwerking MKON–gouden lijn: de kern werkt en incidenten worden vaak snel gestabiliseerd; aandachtspunt zit vooral in het tempo van gezamenlijke duiding, het expliciet benutten van beschikbare informatie en het tijdig verbinden van scenario, opschaling en communicatie (CaCo–LCoPI–OL).
- Snelheid communicatie: er wordt regelmatig snel en feitelijk gecommuniceerd; consistentie en snelheid (incl. NL Alert en updates) hangen sterk samen met het tempo van gezamenlijke duiding.
- Scenariokennis: basisscenario's zijn bekend en worden vaak goed toegepast; bij complexere/dynamische situaties ontstaat soms interpretatieverschil of vertraging.
- Advisering met betrekking tot gevaarlijke stoffen: dit levert in beginsel waardevolle inbreng, maar de inhoudelijke kwaliteit en toepasbaarheid van het advies wisselt, waardoor soms doorvragen nodig is om tot een werkbaar risicobeeld en handelingsperspectief te komen.
- Zelf- en samenredzaamheid: waar tijdig een helder handelingsperspectief wordt geboden, ondersteunt dit rust en eigen initiatief; dit vraagt om 'omgeving naar binnen' (betrokkenen vroeg in beeld, signalen ophalen) en snelle vertaling naar passend handelingsperspectief.

Over de onderdelen heen zit de rode draad vooral in tempo en gezamenlijke duiding: wanneer CaCo–LCoPI–OL snel tot een gedeeld

beeld komen (inclusief de duiding van risico's van gevaarlijke stoffen en signalen uit de omgeving) volgt passende opschaling en communicatie eerder.

De analyse in hoofdstuk 2 laat zien dat de Twentse crisisorganisatie in de basis sterk functioneert: incidenten worden doorgaans snel gestabiliseerd en in testen/oefeningen blijkt de structuur robuust en wendbaar. De prioriteit voor doorontwikkeling zit vooral in het tempo en de scherpheid van gezamenlijke duiding, incl. NL-Alert en updates, het expliciet verbinden van de duiding van risico's van gevaarlijke stoffen en scenariokeuzes aan een passend handelingsperspectief, en het systematisch naar binnen halen van signalen en een actueel betrokkenenbeeld om zelf- en samenredzaamheid beter te benutten. Hoofdstuk 3 vertaalt dit naar conclusies en aanbevelingen.

3. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk vertalen we de analyse (hoofdstuk 2) naar conclusies en aanbevelingen. Daarbij houden we rekening met ontwikkelingen in de wereld om ons heen die de aard van crises en de verwachtingen vanuit samenleving en bestuur beïnvloeden. Vier ontwikkelingen vormen de (bekende) context voor de aanbevelingen in dit hoofdstuk:

- Geopolitieke ontwikkelingen
- Klimatologische ontwikkelingen
- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Technologische ontwikkelingen

Deze ontwikkelingen vragen om blijvende wendbaarheid en om het structureel 'naar binnen halen' van signalen uit de omgeving, zodat besluitvorming, handelingsperspectief en communicatie aansluiten bij wat er buiten gebeurt. Ze vragen ook om (door)ontwikkeling van competenties van crisisfunctionarissen, zoals omgevingsbewustzijn, oordeelsvorming onder onzekerheid, netwerkvaardigheid en het vertalen van duiding naar passend handelingsperspectief.

3.1 CONCLUSIES

1. De Twentse crisisorganisatie functioneert in de basis sterk

Over de periode 2023–2025 overheerst het beeld van een crisisorganisatie die in de basis stevig staat; de onderstaande punten zijn bedoeld als richting voor doorontwikkeling.

De gouden lijn werkt in veel situaties zoals bedoeld en incidenten worden doorgaans snel gestabiliseerd. De opkomst is daarbij op orde.

Tegelijkertijd laat deze overview zien dat er enkele verbeterpunten. Het gaat daarbij om: paraatheid van de bestuursadviseur en strategisch communicatieadviseur, de kwaliteit en toepasbaarheid van de analyse en -advisering met betrekking tot gevaarlijke stoffen, het tempo van gezamenlijke duiding en besluitvorming van het incident binnen de crisisorganisatie, de snelheid van informatievoorziening en duiding richting samenleving en bestuur en het versterken en benutten van de zelf- en samenredzaamheid.

De organisatie laat in oefeningen zien wendbaar en oplossingsgericht te kunnen handelen. De komende jaren bouwen we hierop voort door competenties als resultaatgerichtheid, probleemanalyse en omgevingsbewustzijn verder te versterken en te borgen in opleiden, trainen en oefenen conform het multidisciplinaire beleidsplan.

2. Weerbaarheid en flexibiliteit zijn randvoorwaarden voor toekomstbestendige crisisbeheersing

De context waarin crisisbeheersing plaatsvindt verandert: crises kunnen langduriger, complexer en maatschappelijker van aard zijn. Dit vraagt om flexibiliteit en weerbaarheid binnen de crisisorganisatie én om het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en samenredzaamheid.

Voor de crisisorganisatie betekent dit dat naast slagvaardig optreden bij acute incidenten ook het langdurig organiseren van inzet steeds belangrijker wordt. Dit stelt andere eisen aan inrichting, competenties, teamzorg en continuïteit. Tegelijkertijd vraagt langdurige inzet om het actief betrekken van inwoners en maatschappelijke netwerken, zodat draagvlak ontstaat voor maatregelen die langer duren en onzekerheid beter kan worden gedeeld.

De mate waarin inwoners zich betrokken voelen, handelingsperspectief ervaren en vertrouwen houden in de overheid, is daarmee bepalend voor de effectiviteit van crisisbeheersing. Crisisbeheersing raakt daarmee steeds nadrukkelijker verweven met maatschappelijke veerkracht en de netwerkkrol van VRT.

3.2 AANBEVELINGEN

De onderstaande aanbevelingen brengen de inzichten uit de analyse van incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen (hoofdstuk 2) samen en richten zich op het gericht versterken van de Twentse crisisorganisatie, voortbouwend op de stevige basis die er is. De aanbevelingen zijn bedoeld als richtinggevend kader voor doorontwikkeling en prioritering en sluiten aan bij bestaande beleidskeuzes en lopende trajecten binnen Veiligheidsregio Twente. Daarbij is steeds oog voor de veranderende context (geopolitiek, klimaat, maatschappij en technologie) en voor het betrekken van signalen en behoeften uit de omgeving.

De aanbevelingen zijn hieronder geordend langs drie pijlers uit de landelijke agenda crisisbeheersing: (1) versterken van voorbereiding en paraatheid, (2) versterken van een weerbare samenleving en (3) bevorderen van kwaliteit en professionaliteit.

De zes aandachtspunten uit hoofdstuk 1 en 2 vormen daarbij de inhoudelijke basis; de pijlers uit de landelijke agenda crisisbeheersing bieden het bestuurlijke kader om deze te vertalen naar richtinggevende aanbevelingen.

We bouwen voort op de sterke basis die er in Twente is. Veiligheidsregio Twente kent een flexibele crisisorganisatie met sterke kolommen. Tegelijkertijd brengt die sterke uitgangspositie ook een verantwoordelijkheid met zich mee: stilstaan is geen optie in een wereld waarin risico's, crises en maatschappelijke verwachtingen voortdurend veranderen. Om toekomstbestendig te blijven, is het noodzakelijk om blijvend te investeren in doorontwikkeling en gericht aan de slag te gaan met de aandachtspunten die uit incidenten, oefeningen en systeemtesten naar voren komen.

3.2.1 PIJLER 1 – VOORBEREIDING EN PARAATHEID

Paraatheid

Deze aanbeveling volgt uit de kwetsbaarheden in paraatheid die vooral in systeemtesten en (onverwachte) oefeningen zichtbaar worden.

In het bestedingsplan uit 2023 is afgesproken te bezien of en hoe functies uit de hoofdstructuur structureel kunnen worden geborgd. De verschillende functies zijn daarbij beschouwd en er is een teamanalyse uitgevoerd. Op basis hiervan is gekozen om de functie Algemeen Commandant Informatiemanagement (AC-IM) onder hard piket te brengen. Uit incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen blijkt niet dat de paraatheid van de functie Algemeen Commandant Informatiemanagement (AC-IM) op dit moment een afzonderlijk aandachtspunt is. Toch is ervoor gekozen deze functie structureel te borgen en onder hard piket te brengen. Die keuze hangt samen met de ontwikkeling dat informatiemanagement een steeds centralere rol speelt in de crisisorganisatie. Juist in een context waarin crises informatie-intensiever, complexer en minder voorspelbaar worden, is een

robuuste informatiepositie een randvoorwaarde voor gezamenlijke duiding, informatie-uitwisseling en ondersteuning van de operationele kolommen.

Daarnaast zijn er enkele andere functies uit de hoofdstructuur die niet onder hard piket worden gebracht. Dit geldt voor de beleidsondersteuner, bestuursadviseur en strategisch communicatieadviseur. Hoewel de paraatheid van met name de bestuursadviseur en de strategisch communicatieadviseur in systeemtesten en onverwachte oefeningen kwetsbaar is gebleken, is ervoor gekozen deze functies niet onder hard piket te brengen. Dit ligt in het feit dat dit oefeningen betrof, het draagvlak hiervoor ontbreekt en Twente een beperkt aantal incidenten kent. De kosten die met een piketregeling gemoeid gaan wegen in dat opzicht niet op tegen de baten. De consequentie van deze keuze is dat bestuurlijk- en communicatieadvies bij opschaling niet structureel is geborgd.

Sluimerende crisis en langdurige inzet organiseren via crisisprojectorganisatie

In het rapport *Langdurige crisis? Uitdagingen van langdurige inzet voor veiligheidsregio's (NIPV, 2025)* worden twee benaderingen geschetst voor het organiseren van langdurige inzet: het inrichten van een afzonderlijke projectorganisatie naast de crisisorganisatie, of het voortbouwen op en starten vanuit de bestaande crisisorganisatie.

Veiligheidsregio Twente kiest bewust voor deze tweede benadering. Juist bij langdurige, complexe en maatschappelijke crises is het van belang om snel te kunnen starten vanuit bekende structuren en deze – afhankelijk van aard, schaal en duur van de inzet – flexibel door te ontwikkelen.

Dit betekent dat bij een crisis wordt gestart met de bestaande crisisorganisatie. Op basis van een crisisdiagnose wordt beoordeeld of aard, schaal en duur van de inzet aanleiding geven om door te ontwikkelen naar een crisisprojectorganisatie. Als leider van een dergelijke crisisprojectorganisatie kan – afhankelijk van het type crisis – worden gedacht aan een operationeel leider, leider CoPI of bestuursadviseur, steeds in afstemming met de directie.

Door te starten vanuit de bestaande crisisorganisatie en na een crisisdiagnose door te schakelen naar een crisisprojectorganisatie, wordt invulling gegeven aan de behoefte aan wendbaarheid, continuïteit en adaptief organiseren. Ook bij (dreigende) crises kunnen gemeenten een beroep doen op advies en ondersteuning van VRT, óók als (nog) niet formeel is opgeschaald.

Samenwerking MKON–gouden lijn

Uit de analyse in hoofdstuk 2 blijkt dat vertraging in gezamenlijke duiding en opschaling mede samenhangt met het niet altijd expliciet benutten van bestaande afspraken en werkwijzen, met name in het samenspel binnen de MKON en de gouden lijn. In meerdere incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen blijkt dat rollen, verwachtingen en afspraken wel bekend zijn, maar onder tijdsdruk niet vanzelfsprekend worden toegepast.

In een context met complexere en meer maatschappelijke crises vraagt dit om een crisisorganisatie waarin functionarissen elkaar kennen, elkaars rol begrijpen en gewend zijn om onzekerheden en dilemma's gezamenlijk te bespreken. Effectieve samenwerking is daarbij geen vanzelfsprekendheid, maar het resultaat van frequente afstemming en gezamenlijke oefening.

Dit vraagt om het blijvend onder de aandacht brengen van afspraken en werkwijzen, en om het versterken van de samenwerking door vaker gezamenlijk te oefenen en elkaar structureel te ontmoeten. Door afspraken regelmatig te herhalen, samen te trainen en ervaringen te delen, wordt het samenspel binnen de MKON en de gouden lijn versterkt en wordt de kans vergroot dat deze afspraken onder druk ook daadwerkelijk worden toegepast.

3.2.2 PIJLER 2 – WEERBARE SAMENLEVING

Weerbaarheid

Veiligheidsregio Twente werkt actief aan het versterken van weerbaarheid, zowel binnen de crisisorganisatie als in de samenleving. Dit komt onder meer tot uiting in de voorbereiding op langdurige ontwrichtende scenario's, zoals een grootschalige black out. In deze aanpak staat niet het volledig kunnen beheersen van een crisis centraal, maar het beperken van maatschappelijke impact en het versterken van zelf- en samenredzaamheid van inwoners. Weerbaarheid wordt daarbij benaderd als een meerjarige ontwikkelopgave, waarin VRT samen met gemeenten en partners werkt aan structurele versterking van continuïteit en maatschappelijke veerkracht.

Betrokkenen, samenredzaamheid en snelle communicatie

Deze aanbeveling bouwt voort op de analyse in hoofdstuk 2, waarin zichtbaar wordt dat een passend handelingsperspectief en tijdige communicatie worden versterkt wanneer betrokkenen en signalen uit de omgeving vroeg en expliciet in beeld zijn. Het gaat daarbij om inwoners, omwonenden, bedrijven, instellingen en andere direct geraakte partijen. Zo bleek bijvoorbeeld bij de asbestbrand in Vroomshoop dat inwoners via de media over het asbestrisico hoorden, terwijl juist vroegtijdige en gerichte communicatie van belang is voor zelf- en samenredzaamheid. Door betrokkenen en signalen uit de omgeving vanaf de start expliciet mee te nemen in de beeldvorming, kan sneller worden gekomen tot passende communicatie, besluitvorming en het versterken van zelf- en samenredzaamheid.

De crisisorganisatie wordt versterkt door betrokkenheid, samenredzaamheid en snelle communicatie expliciet te verankeren in de gezamenlijke duiding en besluitvorming. Dit betekent dat bij incidenten en crises vanaf de start structureel wordt gekeken naar het handelingsperspectief voor inwoners, de mate van zelf- en samenredzaamheid en de informatiebehoefte van betrokkenen. Snelle en passende communicatie vraagt daarbij niet alleen om vakbekwame crisiscommunicatie, maar vooral om tijdige gezamenlijke duiding binnen de crisisorganisatie. Informatiemanagement en communicatie worden daarom nadrukkelijk als samenhangende processen benaderd, waarbij onzekerheden expliciet worden benoemd en gedeeld.

Door inwoners en maatschappelijke netwerken actief te betrekken en hen tijdig duidelijk handelingsperspectief te bieden, wordt bijgedragen aan zelf- en samenredzaamheid, wordt maatschappelijke onrust beperkt en wordt het vertrouwen in de overheid versterkt. Dit is met name van belang bij langdurige en complexe crises, waarin betrokkenheid en voorspelbaarheid bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid en effectiviteit van maatregelen.

3.2.3 PIJLER 3 – KWALITEIT EN PROFESSIONALITEIT

Oefenbeleid continueren

Het is van belang om door te gaan met de huidige manier van opleiden, trainen en oefenen, met blijvende aandacht voor het beheersen van acute flitsrampen. Tegelijkertijd vraagt een veranderende wereld om het verbreden van het oefenprogramma naar nieuwe risico's en langdurige inzet, met expliciete aandacht voor competentieontwikkeling op alle niveaus van de crisisorganisatie en met aandacht voor bovenregionale samenwerking.

Daarbij is het belangrijk om ook expliciet te oefenen met bovenregionale en landelijke crises en met nieuwe risico's. De verwachting is dat scenario's zoals een grootschalige black out, (dreiging van) militaire incidenten en hybride verstoringen vaker een beroep gaan doen op bestuurlijke duiding, informatiepositie, afstemming met (boven)regionale partners en communicatie richting de samenleving.

Ook bestuurlijk wordt gewerkt aan vakbekwaamheid en een gedeeld kwaliteitskader. Alle burgemeesters doen een

CrisisCompetentieScan van het COT. Dit instrument geeft inzicht in het eigen functioneren in crisissituaties: waar iemand van nature sterk in is en waar ondersteuning of verdere ontwikkeling nodig is. Juist dat inzicht maakt gerichte verbetering mogelijk, zowel individueel als binnen het team. De eerste loco en/of crisisloco per gemeente sluiten hierbij aan en zullen de scan eveneens doorlopen.

Advies, analyse en duiding m.b.t. gevaarlijke stoffen

De analyse in hoofdstuk 2 laat zien dat de advisering over gevaarlijke stoffen bij incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen overwegend van toegevoegde waarde is, maar dat de kwaliteit en toepasbaarheid in de praktijk kan wisselen. In enkele situaties was extra doorvraag nodig om het risicobeeld voldoende scherp en bruikbaar te krijgen voor gezamenlijke duiding. In enkele situaties (waaronder in 2025) leidde onvolledige of niet eenduidige duiding tot vertraging in scenario keuzes en het formuleren van een passend handelingsperspectief. Daartegenover staan ook voorbeelden waarin de advisering juist goed hielp om snel tot een bruikbaar risicobeeld te komen, bijvoorbeeld bij het incident bij Ten Cate Nijverdal.

De AGS vervult hierbij nadrukkelijk de rol van adviseur aan de HOvD TC en is niet verantwoordelijk voor zelfstandige advisering of besluitvorming. Juist vanuit deze adviesrol helpt het wanneer AGS advisering tijdig, consistent en goed aansluit op de informatiebehoefte van CoPI en crisisstaf, en expliciet wordt ingebracht in de gezamenlijke duiding. Daarmee worden besluiten gebaseerd op een gedeeld en onderbouwd beeld.

Om dit verder te versterken is het verstandig om gericht door te ontwikkelen op vakbekwaamheid, uniformiteit van werkwijze en het expliciet verbinden van meetinformatie aan scenario denken. Daarbij helpt het als de AGS positionering en -achtergrond goed aansluit op de praktijk: de adviseur begrijpt de informatiebehoefte van het CoPI en kan chemische duiding vertalen naar toepasbare maatregelen en een passend handelingsperspectief.

Scenariokennis

Uit de analyse in hoofdstuk 2 blijkt dat het kennen en herkennen van basisscenario's in incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen niet altijd vanzelfsprekend is. Hoewel deze basisscenario's bekend zijn en vaker zijn beoefend, worden zij onder tijdsdruk niet altijd tijdig herkend of expliciet toegepast in de gezamenlijke duiding. Dit leidt tot interpretatieverschillen en vertraging in besluitvorming, opschaling en het bieden van passend handelingsperspectief.

Juist in een context met toenemende complexiteit en onzekerheid is het van belang dat de crisisorganisatie kan terugvallen op herkenbare en robuuste basisscenario's als houvast voor gezamenlijke duiding en besluitvorming.

Dit vraagt om het structureel versterken van het kennen en herkennen van basisscenario's binnen de crisisorganisatie, zodat deze in de eerste fase van een incident richtinggevend kunnen zijn voor opschaling, inzet en communicatie. Door basisscenario's consequenter als vertrekpunt te hanteren, ontstaat sneller een gedeeld beeld, wordt tunnelvisie beperkt en kan de crisisorganisatie wendbaar meebewegen met de aard, schaal en duur van de inzet.

3.3 SLOT

De Twentse crisisorganisatie heeft een sterke basis. Dat blijkt uit drie jaar incidenten, systeemtesten en onverwachte oefeningen: de organisatie is flexibel, professioneel en doorgaans goed in staat om incidenten snel te stabiliseren. Tegelijkertijd laten deze drie jaar een herkenbare set aandachtspunten zien (zoals tempo in duiding en opschaling, communicatie, scenariokennis, AGS advisering en zelf en samenredzaamheid door 'omgeving naar binnen' te halen). Vanuit deze sterke basis werken we gericht aan verdere versterking—dit is de kernopgave voor de komende jaren—zodat we voorbereid zijn op nieuwe en veranderende risico's in Twente.

INCIDENTEN 2023

Aandachtspunt	Almelo – Grote brand bedrijfsverzamelgebouw (20 01 2023)	Nijverdal – Brand woon- zorglocatie De Hoge Es (25 02 2023)	Hengelo – Portiekflat Suri- namestraat (31 08 2023)	Overdinkel – Drugslab (29 11 2023)
Paraatheid	Alle diensten snel ter plaatse	Snel breed opgeschaald.	- Snelle opschaling door explosie - slachtoffers; situatie snel gestabiliseerd - goede samenwerking ketenpartners.	- Snelle besluitvorming over veiligheidszones; - CBRN team uit voorzorg opgeroepen; politie en AGS direct in hotzone.
Samenwerking MKON– gouden lijn (incl. opschaling)	- GRIP 1 vanwege rook/vlieg- vuur; samenwerking goed. - BGM brengt lokale kennis in; opschaling passend.	Snel GRIP 1 → structuur; besluitvorming zorgvuldig ondanks onzekerheid.	- Communicatie via één RMG-groep. - Beeldvorming in begin niet goed afgestemd (omvang flat), maar samenwerking verder positief.	Opschaling verliep 'bijzonder'; politie wilde verzorgingscontainer → meldkamer gaf aan dat dit alleen kon bij GRIP; achteraf terecht GRIP waardig.
Snelheid communicatie	- NL Alert snel verstuurd vanwege risico benedenwinds gebied. - Geen tweede bericht (i.v.m. nacht).	- Communicatie klein en feitelijk; via ZorgAccent richting familie. - Terrein ruim afgezet tegen ramptoeristen.	Veel media; communicatie- adviseur snel ter plaatse; aandachtspunt mediamanagement.	- Politie 'in the lead'; brand- weer deelt politie-info via socials. - Directe omwonenden door politie geïnformeerd. - Gemeente organiseerde buurtbijeenkomst.
Scenariokennis	- Scenario vliegvluur/rookont- wikkeling meteen scherp. - Meetplanorganisatie ingezet.	Scenario zorginstelling en verminderde zelfredzaamheid goed herkend; PG afdeling bewust later/ontruimd.	Scenario 'explosie + brand + slachtoffers' leidend;	Scenario gevaarlijke stoffen + slachtoffers + DSI/CBRN goed herkend.
Advisering gevaarlijke stoffen	- AGS/meetplanorganisatie actief; asbest uitgesloten; - AGS rol ondersteunend.	- Geen opvallende AGS problemen; - focus op rook/CO/ zuurstofmetingen.		AGS in hotzone actief betrokken;
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelings- perspectief)	NL Alert gericht op instruc- ties benedenwinds gebied; bewoners direct handelingsperspectief.	Verminderde zelfred- zaamheid → reden voor snelle opschaling; familie bereikbaar via ZorgAccent; PG afdeling bewust niet ontruimd.	Bewoners grotendeels zelf- redzaam; opvang ingericht maar beperkt gebruikt.	- Direct omwonenden geïnformeerd. - Geen specifieke problemen met zelfredzaamheid.

INCIDENTEN 2024

Aandachtspunt	Explosie Enschede (19-01-2024)	Asbestbrand Vroomshoop (04-02-2024)	Instorting Stevo Geesteren (22-06-2024)
Paraatheid	▪ Snelle opschaling; hulpdiensten als prettig ervaren; waterschap snel, ODT later.	▪ Snelle alarmering; ▪ Zeer grote brand binnen 8 min GRIP 1.	▪ Snelle opschaling; ambulances uit meerdere regio's snel ter plaatse.
Samenwerking MKON–gouden lijn (incl. opschaling) Snelheid communicatie	▪ Snel duiden; handelingsperspectief rook/stank gedeeld.	▪ Brandweer snel via X. ▪ Liveblog TwenteVeilig. ▪ Geen NL Alert; inwoners hoorden over asbest via media.	▪ Veel media-aandacht; communicatieadviseur snel ter plaatse; snelle info-uitwisseling.
Scenariokennis	▪ Scenario chemisch bedrijf goed meegenomen; ▪ Onzekerheid gevaarlijke stoffen.	▪ Asbestscenario bekend, maar onderschat ▪ verschillen tussen GAGS/AGS en burgemeester over gevaarsetting asbest	▪ Scenario instorting/veel gewonden snel opgepakt.
Advisering gevaarlijke stoffen	▪ Geen bijzonderheden	▪ GAGS en AGS betrokken; verschil in risicobeeld veroorzaakte onduidelijkheid.	▪ Geen prominente AGS-rol; focus lag op geneeskundige keten en communicatie.
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	▪ Bewoners snel voorzien van handelingsperspectief.	▪ Zelfredzaamheid beperkt door late communicatie over asbest.	▪ Zeer hoge zelfredzaamheid: Stevo organiseerde direct opvang en EHBO.

INCIDENTEN 2025

Aandachtspunt	Brand zorginstelling Hengelo (10-05-2025)	Ten Cate Nijverdal (13-11-2025)	Vroomshoop container met gevaarlijke stoffen (28-09-2025)
Paraatheid	▪ Snelle opkomst; ▪ CoPI snel opgebouwd.	▪ Hulpdiensten snel ter plaatse. ▪ Extra AGS'en aanwezig.	▪ Meerdere diensten nodig; incident gehele dag + sanering 2 dagen.
Samenwerking MKON–gouden lijn (incl. opschaling)	▪ GRIP 1; snel verantwoord afgeschaald.	▪ GRIP 1 door onduidelijk effectgebied.	▪ Opschaling had eerder ontmoeten; regio ontbrak.
Snelheid communicatie	▪ TwenteVeilig en X snel gevuld; ▪ Tijdige communicatie.	▪ NL Alert verstuurd, maar niet snel: gebiedsbepaling was complex en de OVD C moest meerdere stappen doorlopen (AGS afstemming, invoer, Twenteveilig vullen), waardoor het bericht vertraagd werd verstuurd. ▪ Na verzending veel vragen van bewoners.	▪ Geen directe communicatie naar bewoners; info ontbrak.
Scenariokennis	▪ Scenario snel herkend;	▪ Effecten zwaveldioxide lastig te beoordelen.	▪ Situatie onderschat; ▪ later bleek drugsafval.
Advisering gevaarlijke stoffen	▪ AGS geen prominente rol.	▪ Sterke rol AGS; ▪ effectgebied zorgvuldig bepaald.	▪ AGS-advies ambigu; ▪ Advies leidde tot onduidelijkheid en mogelijke gezondheidsklachten eigen personeel
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	▪ Bewoners verminderd zelfredzaam → reden voor GRIP.	▪ Inwoners volgden handelingsperspectief; veel vragen.	▪ Bewoners kregen geen handelingsperspectief; beperkt.

Bijlage 2: Systeemtesten

SYSTEEMTEST 2023 – HOF VAN TWENTE (20 NOVEMBER)

Scenario

Industriebrand bij Triferto in Goor met rookgasexplosie, vermiste eigen brandweermensen en onduidelijk effectgebied.

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing
Paraatheid crisisfunctionarissen	- Opkomst en inzet overwegend op orde: CoPI/CT snel opgebouwd; sleutelfuncties zetten aanrijdend al acties uit. - Uitzondering: SCA kwam niet op i.v.m. piket/doorschakeling.
Samenwerking MKON–gouden lijn Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- NL Alert: 40 min na GRIP 1 (trager dan Twentse norm); eerste perslijn bevatte onjuistheden; - klachtenbeeld onvoldoende benut voor duiding.
Scenariokennis	Herkenning rookgasexplosie /rookscenario beperkt:
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	- Geen expliciet handelingsperspectief voor inwoners nodig; - focus lag op rook, klachten en vermiste brandweerploegen. - Gedrag van inwoners werd beperkt benoemd; klachtenplot werd niet benut.
Advisering gevaarlijke stoffen	- Geen duidelijk NOx risicobeeld; - weinig bruikbare meetterugkoppeling; LC moest stevig doorvragen voor een werkbaar handelingsperspectief.

SYSTEEMTEST 2024 – HELLENDOORN (27 SEPTEMBER 2024)

Scenario

Natuurbrand Hellendoorn met rookontwikkeling en maatschappelijke dreiging (Verzetsgroep Hellendoorn).

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing
Paraatheid crisisfunctionarissen	- BA accepteerde oproep maar kwam niet; - SCA uit zacht piket laat; opkomst vertraagd door files/weer - CT start kwetsbaar zonder alle kernrollen.
Samenwerking MKON–gouden lijn	- Gouden lijn LC–OL functioneerde zoals bedoeld (direct contact, korte lijnen). - CaCo: start met verkeerde templates; - onvoldoende afstemming/controle op opkomst afhandeling/terugkoppeling wisselend en vertraagde gezamenlijke schakeling.
Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- NL Alert ~ 75 min; eerste Twenteveilig laat; - berichtgeving feitelijk maar incompleet over (deel)ontruiming.
Scenariokennis	Scenario werd benaderd als standaard natuurbrand, terwijl dreigingscomponent (Verzetsgroep) scenario bepalend was.
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	- Zelf- en samenredzaamheid werd beïnvloed door maatschappelijke dreiging (Verzetsgroep Hellendoorn); - Inwoners hadden informatie nodig over (deel)ontruiming - Onzekerheid door late NL Alert en onduidelijke duiding beïnvloedde hun handelingsperspectief.
Advisering gevaarlijke stoffen	Minder centrale rol door aard natuurbrand

SYSTEEMTEST 2025 – WIERDEN (3 OKTOBER 2025)

Scenario

Industriebrand met toxische rook buiten én chloorlucht binnenshuis (rioolstop). Geen schuils scenario → evacuatie/verplaatsing passend.

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing (uit rapport/overzicht)
Paraatheid crisisfunctionarissen	BA en SCA kwamen niet; ad hoc vervanging → CT later compleet; bestuurlijke duiding vertraagd.
Samenwerking MKON–gouden lijn	- Meldkamer had informatievoorsprong (startmal, eerste klachten) die niet werd gedeeld; - geen klachtenplot; onduidelijkheid iTel alarmering - Trage gezamenlijke duiding/opschaling.
Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- NL Alert ~25 min (te laat bij rookincident); - bestuurlijke duiding laat door ontbreken SCA; - Twenteveilig werd snel gevuld met eerste feiten.
Scenariokennis	- Scenario foutief behandeld als schuils scenario. - Basiskennis: zulke industriebranden zijn niet binnen ~4 uur onder controle en schuilen beschermt dan onvoldoende; door rook buiten + chloorlucht binnen was evacuatie/verplaatsing passend. - AGS aanname '<4 uur' werd niet gedeeld en kleurde besluiten onjuist
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	Door verkeerde scenariokeuze (schuils scenario i.p.v. evacuatie) kregen inwoners een niet passend handelingsperspectief. Dit leidde tot een lagere zelfredzaamheid door onjuiste aannames over veiligheid binnen/buiten.
Advisering gevaarlijke stoffen	AGS advies onvolledig én deels onjuist: nadruk op CO i.p.v. toxische rook + chloorlucht; cruciale aannames (brandduur >4 uur) niet gedeeld; meetdata onvoldoende; LC moest herhaaldelijk doorvragen → vertraging in gedeeld beeld/handelingsperspectief.

Bijlage 3: Onverwachte oefeningen

ONVERWACHTE OEFENING URENCO (ALMELO – 22 JUNI 2023)

Kernscenario

Demonstranten dringen buiten werktijd het terrein binnen, stichten op twee locaties brand en veroorzaken maatschappelijke onrust. Door een toevallige omstandigheid in de praktijk ontstaat onduidelijkheid over chroom 6 in het brandende materiaal. De oefening ontwikkelt zich richting een complex, multidisciplinair incident waarbij zowel openbare orde, gevaarlijke stoffen als reputatierisico's spelen.

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing
Paraatheid crisisfunctionarissen	- Opkomst en inzet van kernrollen is overwegend op orde; CoPI/CT worden snel opgebouwd. SCA kwam niet op i.v.m. piket/doorschakeling. Niet piketfunctionarissen (BZ, communicatie) komen slechts beperkt op. - Oefening toont dat kernbezetting ook buiten werktijd robuust opschaaft, maar dat randfuncties minder goed bereikbaar zijn.
Samenwerking MKON–gouden lijn	- Meldkamer geeft cruciale informatie (o.a. eerste meldingen, chroom 6) niet tijdig door; verkeerde gespreksgroep wordt gebruikt. - In eerste fase ontstaat disconnect tussen CaCo, LCoPI en OL doordat de focus te veel ligt op chroom 6 en te weinig op de bredere maatschappelijke component. - Gouden lijn functioneert beter nadat LC–OL elkaar spreken en scenario breder wordt geduid.
Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- Eerste NL Alert gaat uit zonder betrokkenheid van crisiscommunicatie en later dan gewenst. - Twenteveilig komt relatief laat online. - Geen publieksinformatienummer tijdens de duur van de oefening. - Burgemeester wil vroegtijdig duiden, maar actiecentrum heeft nog onvoldoende beeld. Persstatement uiteindelijk goed, maar laat.
Scenariokennis	- Dominantie van chroom 6 leidt tot tunnelvisie; scenario wordt te technisch benaderd. - Openbare orde component, effectgebied en nucleaire gevoeligheid worden te laat scherp geduid. - CoPI werkt niet met actueel scenariokwadrant; scenariokennis beklijft beperkt in de hectiek.
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	Inwoners kregen laat en deels onvolledig handelingsperspectief; NL Alert kwam te laat en zonder betrokkenheid van crisiscommunicatie. Zelf- en samenredzaamheid werd verlaagd door gebrek aan vroege, duidelijke informatie.
Advisering gevaarlijke stoffen	- AGS advisering is onduidelijk en beperkt toepasbaar. - Onvoldoende uitleg over chroom 6 (reductie bij brand) en beperkte meetdata. - LCoPI en OvD B moeten herhaaldelijk doorvragen voordat bruikbaar handelingsperspectief ontstaat.

ONVERWACHTE OEFENING / SYSTEEMOEFENING TWENTERAND (4 JUNI 2024)

Omgevallen kraan op een vrachtwagen valt deels op een pand → zeer grote brand → rook trekt richting Vroomshoop → waterleidingbreuk en zinkhole → problemen met watertoevoer en riool → geruchten over bacterie in drinkwater (E. coli) leiden tot maatschappelijke onrust. Twee personen vermist/bekneld. Grote impact op omgeving. In de opvolging heeft Veiligheidsregio Twente de gemeente geadviseerd; dit illustreert dat gemeenten ook buiten GRIP een beroep kunnen doen op ondersteuning van VRT.

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing (uit rapport)
Paraatheid crisisfunctionarissen	- CoPI en staf OL komen snel op; meerdere kolommen compleet. - AGS OT en verkenningseenheden worden gealarmeerd en draaien mee. Vitens, waterschap en GHOR sluiten tijdig aan. - Opkomst en operationele schakeling over het algemeen op orde; multidisciplinair goed bemenst.
Samenwerking MKON–gouden lijn	- Gouden lijn functioneert goed; - CaCo schakelt snel en maakt GRIP 3. - Afstemming tussen meldkamer en LCoPI/OL verloopt adequaat, maar in het veld wordt automatisch op RMG 04 gecommuniceerd terwijl die niet gealarmeerd was door CaCo gerepareerd. - Samenwerking tussen kolommen stabiel, al blijft interactie politie/bevolkingszorg soms beperkt door drukte.
Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- NL Alert voorbereid om 19.46 en verzonden om 20.14 met passend rook handelingsperspectief ("Blijf uit de rook, sluit ramen en deuren"). - Twenteveilig snel gevuld. - Communicatie over E. coli door Vitens verloopt moeizaam en leidt tot vragen. - Publieksinformatienummer tijdig opgestart. - Eerste berichtgeving door gemeente feitelijk en zorgvuldig.
Scenariokennis	- Scenario's (best/real/worst case) zijn aanwezig maar worden niet altijd consistent gebruikt in besluitvorming. - Onzekerheid over risico's van rook en depositie zwarte deeltjes vraagt meer scenariodenken.
Advisering gevaarlijke stoffen	- AGS OT ter plaatse; advisering richt zich op CO, HCl en rookdepositie. - Onzekerheid over gevolgen van de zwarte kunststofdeeltjes RIVM GAGS Q&A ingezet voor handelingsperspectief. - Meetdata beperkt beschikbaar in beginfase. - AGS-inbreng wel relevant voor handelingsperspectief, maar vraagt expliciete doorvraagmomenten.

ONVERWACHTE SYSTEEMOEFENING OLDENZAAL (9 JULI 2025)

Kernscenario

Een militaire drone stort neer midden in de drukbezochte binnenstad tijdens het evenement *Boeskool is Lös*. Er ontstaat brand, instabiliteit van een hotelpand met asbest, rookverspreiding en paniek. Defensie claimt het plaats incident als Tijdelijk Militair Object (TMO). Het incident vraagt om snelle coördinatie, crowd control, bestuurlijke duiding en afstemming met Defensie.

Aandachtspunt	Feitelijke onderbouwing (uit rapport)
Paraatheid crisisfunctionarissen	- In CT ontbreekt de SCA. Binnen de kolom wordt dit opgelost. - RMOA komt pas bij 2e CoPI overleg ($\pm$ 2 uur na GRIP 1), waardoor eerste multidisciplinaire duiding beperkt is. - Overige kernrollen zijn volledig aanwezig en functioneren stabiel.
Samenwerking MKON–gouden lijn	- LC maakt goede koppeling tussen CoPI en OL. - Afstemming in de gouden lijn werkt, maar er is te veel focus op het kernincident waardoor andere delen van de stad (SO's, publiek, effecten) minder worden meegenomen.
Snelheid communicatie (NL Alert & duiding)	- Crisiscommunicatie levert sterk werk in het crisisteam: duidelijke boodschappen, goede toon en teamgericht. Wel is vroegtijdige afstemming met Defensie onvoldoende. - NL Alert had sneller en integraler ingezet kunnen worden. - Publiekscommunicatie is feitelijk en zorgvuldig, maar beperkt door informatie-onzekerheid.
Scenariokennis	- Asbest, composieten en TMO begrip worden in eerste fase onvoldoende meegenomen in duiding. - De brede scenario onderdelen (crowd, psychosociale impact, instabiel pand, SO's voorbij de hoofdlocatie) worden pas na verloop van tijd ingebracht. - Scenarioafwegingen komen daardoor niet volledig in de eerste CoPI rondes.
Zelf- en samenredzaamheid (betrokkenen & handelingsperspectief)	- Door beperkte en late scenario duiding (paniek, instabiel pand, rook) was het voor inwoners onduidelijk welk gedrag veilig was. - NL Alert had sneller ingezet moeten worden om burgers handelingsperspectief te geven.
Advisering gevaarlijke stoffen	- AGS rol minder prominent door aard van incident; gevaarlijke stoffen beperkt zeker (asbest uiteindelijk niet aanwezig). - Wel is AGS input relevant voor handelingsperspectief rook en instabiliteit, maar komt laat mee in duiding.

